

Lastensuojelusta lasten suojeluun keskustelutilaisuus

Mynämäki 19.05.09 klo18-20.30

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujen uudistaminen

Päivi Penkkala-Arikka, projektipäällikkö, Remontti –hanke

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (KASTE)

KASTE –ohjelman tavoitteena on tehdä työtä hyvinvoinnin ja terveyden puolesta. Kaste on strateginen ohjausväline suomalaisen sosiaali- ja terveyspolitiikan johtamiseen. Sen päätavoitteena on lisätä osallisuutta ja vähentää syrjäytymistä, lisätä terveyttä ja hyvinvointia sekä parantaa palveluiden laatua, vaikuttavuutta, saatavuutta ja kaventaa alueellisia eroja. Tavoitteisiin pyritään ehkäisemällä ongelmia ennalta ja puuttamalla niihin mahdollisimman varhain, varmistamalla alan henkilöstön osaaminen ja riittävyys sekä luomalla sosiaali- ja terveydenhuollon ehyet palvelukokonaisuudet ja hyvät toimintamallit.

Remontti-hanke

Turku on Kaste-ohjelman keskuskaupunki Länsi-Suomessa. Alueeseen kuuluvat Satakunnan ja Varsinais-Suomen kunnat. Länsi-Suomen alueellisen johtoryhmän puheenjohtajana on Turun palvelutoimen apulaiskaupunginjohtaja Maija Kyttä. Remontti on Varsinais-Suomen ja Satakunnan kuntien yhteinen hanke, jonka tavoitteena on parantaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että työntekijöille päiväkodeissa, kouluissa ja vapaa-ajan toiminnassa voidaan nyt tarjota tarvittavaa koulutusta sekä tukea tehdä suunnitelmat lasten suojelemiseksi. Uusien työmenetelmien avulla lasten kanssa työtä tekevät osaavat puuttua ongelmiin ja tarvittaessa koota sopivat asiantuntijat ratkomaan yhdessä perheen kanssa ongelmalliseksi muuttunutta arkea. Remontti –hankesuunnitelman löydät:

www.turku.fi/public/default.aspx?contentid=118583&nodeid=14715

Remontti –hankkeen tavoitteena ei ole kehittää varsinaisesti uusia toimintamalleja vaan tuoda näkyväksi ja tukea kunnan työntekijöitä perustyön kehittämisessä ja rakenteiden uudistamisessa, mikä on välttämätöntä sekä työn tekemisen (työntekijöiden eläköityminen, työvoima pula) että resurssoinnin näkökulmista. Hankkeen kolme keskeisintä painopistealuetta ovat: palvelurakenteet, työkäytänteet ja hyvinvointitiedon kerääminen.

Hanke esittelyn lisäksi Penkkala-Arikka muistutti kuulijoita siitä, että miten edellisen laman aikana lasten-, nuorten- ja lapsiperheiden peruspalveluista leikattiin rajusti ja miten samalla erityispalvelun tarpeen määrä kasvoi. Näitä peruspalveluja ei laman jälkeisten vuosien aikana olla palautettu aiemmalle tasolle. Hän korosti voimakkaasti sitä, että korjaavasta työstä tulee päästä ennaltaehkäisevään lasten suojelutyöhön ja erityisistä palveluista painopiste tulisi saada siirrettyä peruspalveluiden riittävään tukemiseen.

Päivi Penkkala-Arikka
projektipäällikkö
Remontti -hanke
040 – 7661099
paivi.penkkala-arikka@turku.fi
Yliopistonkatu 27a
20101 TURKU

Hyvinvointisuunnitelma

Pirjo Junnila, sosiaalipalvelujen johtaja, Mynämäen kunta

Mitä lasten suojelu on?

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen liittyvillä toimilla ehkäistään varsinaisen lastensuojelun tarvetta ja ehkäisevällä lastensuojelulla tarjotaan apua ja tukea riittävän varhain, jolloin ehkäistään ongelmien syntymistä tai pahenemista. **Ehkäisevällä lastensuojelulla** edistetään ja turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan kunnan palveluissa kuten äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa terveydenhuollossa, päivähoidossa, opetuksessa ja nuorisotyössä. Ehkäisevä lastensuojelu tarkoittaa uudessa lastensuojelulaissa suunnitelmallista ja tavoitteellista lastensuojelun toimintamuotoa. Ehkäisevää työtä on tehty aikaisemminkin, mutta uuden lain myötä sen asema vahvistuu ja systematisoituu. Uudessa laissa halutaan tietoisesti ohjeistaa kaikki yhteiskuntatoimijat kansalaisista ylimpiin hallintoelimiin panostamaan ennalta ehkäisyyn lapsiväestön kaikkinaisen hyvinvoinnin ylläpidossa, turvaamisessa ja kehittämisessä. Vanhempien kasvatustyötä tulee aina tukea: vastuu lapsen hyvinvoinnista on ensisijaisesti lapsen vanhemmilla ja huoltajilla.

Lapsella on myös oikeus erityiseen suojeluun. Jos vanhemmat eivät jostain syystä kykene huolehtimaan kasvatustehtävästään, julkisen vallan velvollisuus on puuttua perheen tilanteeseen. Aina on kuitenkin noudatettava niin sanotun **lievimmän riittävän toimenpiteen periaatetta**: on valittava se toimenpide, jolla vähiten puututaan perheen ja lapsen itsemääräämisoikeuteen. Toimenpiteitä mietittäessä on myös arvioitava, mikä tukitoimi tai apu parhaiten vastaa lapsen tai perheen yksilöllisiin tarpeisiin.

Hyvinvointisuunnitelma

Kunnan (tai useamman kunnan yhdessä) on laadittava lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi kunnan tai kuntien toimintaa koskeva suunnitelma. Suunnitelma on **uusi lakisäateinen väline ohjata, johtaa ja kehittää lasten ja nuorten hyvinvointityötä kunnassa**. Mynämäen, Nousiaisten ja Maskun kunta työستävät hyvinvointisuunnitelman yhteistyönä. Hyvinvointisuunnitelman laatimista varten on perustettu työryhmä, jossa on mukana kunnan eri toimialojen edustajia. Hyvinvointisuunnitelma on jatkossa osa kunnan vakiintunutta toiminnan suunnittelun, toteuttamisen sekä arvioinnin vuosirytmii: suunnitelman hyväksyy valtuusto ja se tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelman ohjausvaikutusta korostaa se, että sen sisältö, kehittämistoimet ja voimavaraehdotukset on otettava huomioon laadittaessa kuntalain mukaista kunnan talousarviota ja -suunnitelmaa eri vuosille. Suunnitelma kattaa laajasti eri toimialojen toiminnan ja palvelut, jotka liittyvät lasten ja nuorten kasvuoloihin ja heidän hyvinvointiinsa.

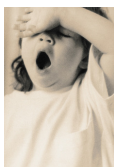
Mynämäen, Nousiaisten ja Maskun hyvinvointisuunnitelmaa tekevä työryhmä aloittaa työnsä kesäkuussa olevassa kokouksessa, jossa suunnitelman tekeminen aikataulutetaan ja tehdään toimintastrategia (mm. yhteistyötahot). Yleisökommenttina toivotaan mm. perhekeskustoiminnan ja lapsiperheiden kotipalvelutyön huomioimista sekä kannanottoa Raision perheneuvolatoiminnan tilaan.

Yleistä Mynämäen kunnan tilanteesta

Sosiaalipalvelujen johtajan näkemys on, että nykyinen henkilöstö on kuormittunut työtaakan alla. Peruspalveluja ei pystytä pitämään sellaisella tasolla millä niiden tulisi olla, jotta peruspalveluissa kyettäisiin tukemaan perhettä niin, ettei erityisen tuen tarvetta syntyisi niin usein. Taloudellisen tilanteen myötä tuleva säästötarve on epärealistinen ja murentaa peruspalvelujen pohjaa entisestään. Rohkeaa resurssointia koko lapsityön ennaltaehkäisevään kenttään tarvitaan (mm. neuvola-, koulu-, perhetyö).

Yksittäisiä huomioita:

- Avioerot ovat tällä hetkellä yksi kuormittava asia lastensuojelussa, koska avioeroperheille ei ole sopivia ns. matalan kynnyksen palveluita. Huonot suhteet vanhempien välillä eron jälkeen ja vuosikausia jatkuvat lasten huoltoriidat aiheuttavat vaurioita lapsen psyykkiselle kehitykselle. Tästä voi seurata myös lastensuojelun tarvetta.
- Lastensuojeluperheissä korostuvat mielenterveys- ja päihdeongelmat sekä riittämätön vanhemmuus.
- Lastensuojeluilmoitusten määrä kasvanut (vs. uusi laki): mm. perheväkivalta
- Työllistämisvarojen kohdentaminen alle 25 vuotiaiden nuorten työllistämiseen tärkeää
- Sosiaalityön ääni kuuluvaksi
- Syyskuun alusta perhetyössä yksi kokopäiväinen ja yksi 60% työntekijä

Varsinais-Suomalaisten lastensuojelujärjestöjen palveluluokat ja ehkäisevä työ

Vuokko Suonpää koordinaattori Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöt ry

Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry

Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry seuraa ja edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia Varsinais-Suomessa. Yhdistys edistää lastensuojelujärjestöjen keskinäistä yhteistoimintaa sekä yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin kanssa. Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry toimii hallituksen, toimikuntien ja projektien kautta. Se tekee tunnetuksi jäsenjärjestöjen toimintaa, palveluja ja asiantuntemusta sekä nostaa esille ajankohtaisia lastensuojelukysymyksiä. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys: seuraa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tilaa Varsinais-Suomessa.

Keskinäisellä yhteistyöllä vahvistetaan järjestöjen asemaa ja roolia kuntien kanssa tehtävässä lastensuojelutyössä. Tavoitteena on kehittää asiakaslähtöisiä, laadukkaita ja myös kustannustehokkaita palveluja ja toimintoja, joista lapset, nuoret ja lapsiperheet hyötyvät. V-S Lastensuojelujärjestössä on tällä hetkellä 23 jäsenjärjestöä.

Palveluohjaus

Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry:n Palveluohjaus –hankkeessa kehitettiin hyvä työvälineistö järjestöjen ja kuntien yhteistyön lujittamiseksi. Järjestöjen palvelujen nimikkeistöä yhtenäistettiin ja järjestöjen palveluista tuotettiin palveluluokitus. Jäsenjärjestöjen palvelut ja yhteystiedot koottiin palvelukarttaan. Kartta on jaettu järjestöihin ja kaikkiin Varsinais-Suomen kuntiin. Hankkeen aikana palvelujen laadun kehittämisessä tehtiin merkittävää yhteistyötä LSKL:n Lapsitiedon keskus -projektin kanssa. Yhdessä tuotettiin aivan uusi innovaatio: jäsenjärjestöjen palvelut käsittävät dynaamiset **palveluesitteet**, jotka perustuvat tehtyyn palveluluokitukseen ja linkittyvät Palve -tietokantaan. Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry:n nettisivuilta (www.vslapset.fi/palvelut) asiakkaat ja ammattilaiset voivat tulostaa palvelutiedot aina ajantasaisesti päivittyvinä esitteinä. Esitteissä on huomioitu lastensuojelulain mukainen jaottelu ehkäisevän lastensuojelun palveluihin sekä lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun palveluihin. Esitteistä ilmenee myös, onko palvelu soveltuva ehkäiseväksi palveluksi, avohuollon palveluksi, sijaishuollon palveluksi tai jälkihuollon palveluksi. Lisäksi järjestöjen jokaisesta palvelusta kerrotaan, antaako palvelua alan ammattilainen, vapaaehtoinen vai vertainen.

Palveluluokituksen kohteena olivat kaikkien 23 jäsenjärjestön palvelut, lähtökohtana Stakesissa samaan aikaan käynnissä ollut sosiaalialaa koskeva valtakunnallinen palveluluokitus. Järjestöjen ja julkisen sektorin palvelujen mahdollisimman yhdenmukainen luokitus on tärkeää palvelujen yhteensovittamisen kannalta. Yhdenmukaistaminen ei kuitenkaan kaikilta osin ollut mahdollista johtuen siitä, että lastensuojelujärjestöjen palveluissa on erityispiirteitä, jotka eivät sellaisenaan istu julkisen sektorin palveluihin. Järjestöt antavat myös palveluja, joita ei julkisella sektorilla tuoteta lainkaan. Järjestöjen ehkäisevä lastensuojelutyö on määritelty siten, että siinä huomioidaan sekä ammatillisesti tehty työ että vapaaehtoistyö. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on eri tahojen antama erityinen tuki silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana (lastensuojelulaki 34§). Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry:n jäsenjärjestöjen ehkäisevät palvelut kattavat runsaasti noin 90 erilaista palvelua. Ehkäiseviä palveluja ovat luokittelun mukaan mm. vertaistukitoiminta, tukihenkilötoiminta, avoin perhekeskustyö ja nuorten itsenäistymisen tukeminen.

Yleistä

- Olennaista on kenen suulla puhutaan: lasten ja nuorten osallisuus → mahdollisuus vaikuttaa päätöksen tekoon
- Kolmannen sektorin ja kunnan yhteistyöllä kustannustehokasta ja toisiaan tukevaa, kumppanuuteen nojaavaa palvelua lapsiperheiden parhaaksi
- Peruspalvelut tulee olla kunnossa
- Tutustu myös www.vslapset.fi/aineistopankki
- Uusi hanke: **Yhdessä enemmän - Järjestölähtöisen ehkäisevän lastensuojelun kehittäminen 2009-2011 –hanke** (Hanke edistää ja turvaa lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tulee vanhemmuutta. Kehittämistyön fokus on ennaltaehkäisyssä ja varhaisen tuen vahvistamisessa.

www.sdp-mynamaki.net

Vuokko Suonpää
koordinaattori
Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt ry
044-5355134
vuokko.suonpaa@vslapset.fi
Perhetalo Heideken, Sepänkatu 3
20700 Turku

Tarttis tehdä jotain!?!

Johanna Franska, puheenjohtaja, Laurin koulun vanhempainyhdistys

Viesti Mynämäen Laurin koulun vanhempainyhdistyksen verkostopalaverista

Tammikuussa vanhempainyhdistys kutsui koolle mittavan joukon ammattihenkilöstöä ja vapaaehtoistoimijoita lasten ja nuorten arjesta. Kokouksessa nousi esille mm. että Mynämäessä on: rajua ja yhä raaistuvaa kiusaamista, vanhemmat ovat tietämättömiä lasten menoista, yhteiskunnallisen ilmapiirin muutos näkyy (erilainen moraaliympäristö – hyvä/paha, ruma/kaunis), kunnioitus auktoriteetteihin puuttuu yleinen: ”so what”-asenne, syrjäytyneiden määrä ja niiden tuomat caset lisääntyneet, alkoholia käytetään yhä enemmän, yhteisöllisyys vähentynyt. Perhenäkökulmasta keskusteluun nousi se, että vanhemmuus ja aikuisuus on joiltain osin hukassa: asioita ei osata tehdä lapsille ja nuorille selväksi, mitä saa tehdä ja mitä ei ja mistä syystä. Kokouksessa todettiin myös, että usein nuorten asenteet tulevat kotoa, sillä vanhempien suhtautuminen samanlaista kun heihin ollaan yhteydessä nuoren aiheuttamista ongelmista.

Miten tästä eteenpäin? Mitä vapaaehtoistyönä voidaan tehdä?

Kokouksen jälkeen Laurin koulun vanhempainyhdistys on miettinyt keinoja, miten tästä eteenpäin? Mitä jokainen aikuinen Mynämäessä voisi tehdä? Konkreettisina arjen tekoina Laurin koulun vanhempainyhdistyksen aloitteesta 25.5. Mynämäessä järjestetään katupartiointikoulutus, jonka myötä aikuisia jalkautuu nuorten arkeen. Elintarvikeliikkeitä on lähestytty kirjeellä, jossa toivotaan tiukkaa puuttumista mm. päihteiden välittämiseen alaikäisille. Yhdistys on myös tiedottanut koululaisten vanhempia olevasta tilanteesta ja kirjoittanut asiasta myös lehteen. Lasten ja nuorten ääni pyritään saamaan kuuluvaksi.

Vanhemmalla on vastuu

Perusajatuksena on, että aikuisen esimerkki viitoittaa lapsen ja nuoren tietä. Tarvitaan aitoa välittämistä ja halua antaa signaalia, että kaikkea ei voi tehdä, toista ihmistä tulee kunnioittaa. Aikuisten on aika katsoa peiliin.

Illan aikana nousi keskusteluun, että mm. Tavastilan koulussa vanhempainyhdistys toimii aktiivisesti ja ensi syksyyn on suunnitteilla kysely lasten ja nuorten toiveista vanhempainyhdistystyölle. Vanhempainyhdistystoiminta on kaiken kaikkiaan aktivoitumassa Mynämäessä ja se on hyvä signaali vanhempien aktiivisuudesta.

Linkkejä tutustumista varten:

- ”Nuoret luupin alla” tutkimus: mitä 6- ja 9-luokkalaiset varsinaissuomalaiset ajattelevat vaikutus-mahdollisuuksistaan koulussa, yhteiskunnassa ja omaa elämäänsä koskevissa valinnoissa? Miten he vastasivat hyvinvointia koskeviin kysymyksiin? Lue lisää www.utu.fi/cyri/seminaarit/luupin_alla_seminaari
- Vanhempainyhdistys toiminnasta valtakunnallisesti www.suomenvanhempainliitto.fi
- mm. muistio verkostopalaverista luettavissa Laurin koulun vanhempainyhdistyksen sivuilta www.mynamaki.fi/koulut/laurinkoulu/hallinto/vanhempainyhdistys

Johanna Franska
puheenjohtaja
Laurin koulun vanhempainyhdistys ry
044-521 6545
jofranska@gmail.com

Yhteisestä keskustelutilaisuudesta kaikkia osallistujia kiittäen

Lasten suojelu on kaikkien hallintokuntien, järjestöjen, aikuisten ja vanhempien yhteinen tehtävä. Illan aikana käyty keskustelu toi näkyväksi sen, että yhtä lailla valtakunnan tason linjauksilla, kunnassa tehdyillä arvovalinnoilla, kolmannensektorin kumppanuudella ja vapaaehtoistyöllä arjessa on mittamaaton merkitys sille, minkälaisessa yhteiskunnassa elämme, minkälaiseksi yhteisömme muodostuu. Illan viestin voisi kiteyttää:

- Jotta valtakunnallinen kehittämistyö onnistuu sen tulee tukea työntekijöiden perustyötä
- Kunnassa peruspalveluiden tulee olla kunnossa: uudet toimintarakenteet ja mallit tulee ottaa avoimesti keskusteluun. Keskiössä on lapsi, nuori ja perhe → osallisuus
- 3. sektori on varteenotettava yhteistyökumppani: välineitä ja tahtotilaa yhteistoimintaan löytyy
- Vanhempien ja aikuisten on aika tarkastella omaa toimintaansa: minkälaisen viestin haluamme tuleville sukupolville antaa on kiinni ainoastaan meistä itsestämme.

Lopuksi. Älä jätä lasta, nuorta ja perhettä yksin. Matala kynnyks ottaa asiat puheeksi on parasta lääkettä tämän ajan yksinäisyyteen ja pahoinvointiin – tavoitteena yhteisöllisyys ja hyvinvointi.

Mynämäen Sos.dem. ty:n puolesta

Juuso Alatalo
050-401 46 62
juuso.alatalo@utu.fi

Katja Rippstein
044 - 7172648
katja.rippstein@mynamaki.fi

Lastensuojelusta lasten suojeluun

Mitä käytännön tekoja voidaan tehdä lasten arjen parantamiseksi? Mitä lisäarvoa Kasten ohjelman Remontti –hanke sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma tuovat mynämäkeläisille lapsille ja lapsiperheille? Mitä käytännössä tarkoittaa lastensuojelulain uusi velvoite ehkäisevä lastensuojelu? Mitä pitäisi tapahtua, ettei lakisääteistä lastensuojelua tarvita vaan voidaan suojella lasta?

Aika ja paikka

19.05.2009 Säästöpankin kerhohuone (Keskuskatu 15, Säästöpankkia vastapäätä).

Keskustelu kahvikupposen äärellä alkaa klo18 ja tilaisuus päättyy klo20.30.

Lisätietoja Katja Rippstein 044-7172648 tai katja.rippstein@mynamaki.fi

Ohjelma

Tervetuloa

*Juuso Alatalo,
puheenjohtaja Mynämäen Sos.dem. ty*

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujen uudistaminen

*Päivi Penkkala-Arikka
projektipäällikkö Remontti –hanke*

Hyvinvointisuunnitelma

*Pirjo Junnila
sosiaalipalvelujen johtaja Mynämäen kunta*

Varsinais-Suomalaisten lastensuojelujärjestöjen palveluluokat ja ehkäisevä työ

*Vuokko Suonpää
koordinaattori Varsinais-Suomen
lastensuojelujärjestöt ry*

Tarttis tehdä jotain!?!

*Johanna Franska,
puheenjohtaja Laurin koulun vanhempainyhdistys*

Keskustelua

Illan päätös

*Katja Rippstein
sivistyslautakunnan vpj. Mynämäen kunta*

Olet lämpimästi tervetullut!

Mynämäen Sos.dem. Työväenyhdistys

